

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. birželio 30 d. Nr. 21RE2-294 (AG2-213/13-2026)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Evaldo Ambrozaičio ir Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

2026 m. birželio 29 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Klaipėdos apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai dėl Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2026 m. gegužės 11 d. rašto Nr. D2-5915 „Dėl informacijos pateikimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. birželio 5 d. rezoliucija priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. patikslintas skundas atsakovei Klaipėdos apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – ir Klaipėdos AVMI), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Klaipėdos AVMI 2026 m. gegužės 11 d. raštą Nr. D2-5915 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – ir Raštas);

2) įpareigoti Klaipėdos AVMI atlikti X. Y. metinės deklaracijos už 2025 metus vertinimą iš naujo, tinkamai įvertinant šiame skunde nurodytus faktinius ir teisinius argumentus.

Pareiškėja patikslintame skunde nurodo, jog Klaipėdos AVMI mokestinių prievolių departamento I skyriaus vedėja J. B., išnagrinėjusi mokesčių mokėtojos X. Y. 2026 m. balandžio 20 d. prašymą dėl pajamų mokesčio deklaracijos už 2025 m. peržiūrėjimo, nustatė, kad mokesčių mokėtojos 2026 m. balandžio 14 d. pateikta Pajamų mokesčio deklaracijos forma GPM311 (toliau – ir Deklaracija) už 2025 m. mokestinį laikotarpį, yra teisinga.

Pareiškėja su tokiu vertinimu nesutinka ir paaiškina, jog pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir VMI) suformuotą dokumentą „Pajamų mokesčio deklaracija už 2025 metus“ (forma GPM311) pareiškėjai priskaičiuota mokėtina pajamų mokesčio suma už 2025 metus sudaro (*duomenys neskelbtini*) Eur, iš kurios (*duomenys neskelbtini*) Eur priskaičiuota už pareiškėjos neva gautas pajamas už garažą, unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Garažas Nr. 1), esantį adresu (*duomenys neskelbtini*).

Teigia, kad VMI, formuodama metinės deklaracijos dokumentą, nevertino visų faktinių aplinkybių, t. y. jog 2024 m. liepos 4 d. pareiškėja pirkimo–pardavimo sutarties pagrindu įsigijo Garažą Nr. 1 už (*duomenys neskelbtini*) Eur sumą. 2025 m. gegužės 12 d. pasirašė pas notarą Mainų sutartį, kurios pagrindu pareiškėja perdavė Garažą Nr. 1 A. Ž., o A. Ž. perdavė pareiškėjai garažą, unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*), esantį adresu (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Garažas Nr. 2). Tačiau, pasirašant Mainų sutartį, A. Ž. abu garažus įvertino (*duomenys neskelbtini*) Eur suma už kiekvieną. Dėl tokio asmens pageidavimo pareiškėja, prieš pasirašant Mainų sutartį, konsultavosi su VMI atstove (nepamena ar telefonu, ar nuvykusi į skyrių), kuri informavo, kad atsižvelgiant į tai, jog pasirašoma Mainų sutartis, pagal kurią vienas tos pačios vertės daiktas keičiamas kitu tos pačios

vertės daiktu, nebus jokio mokesčio pareiškėjai. Remiantis šia VMI atstovės suteikta informacija, pareiškėja ramiai pasirašė Mainų sutartį, kurios pagrindu realiai jokie piniginiai atsiskaitymai tarp šalių nevyko, t. y. pareiškėja nei gavo piniginių lėšų, nei jas mokėjo. Atsižvelgiant į tai reziumuoja, kad: sandoris buvo mainų pobūdžio, o ne pirkimo–pardavimo; nurodyta turto vertė sutartyje yra formali (rinkos) vertė, naudojama sandorio įforminimui, tačiau ji neatspindi faktiškai gautų pajamų; pagal ekonominę sandorio esmę pareiškėjos turtinė padėtis nepasikeitė – vienas garažas buvo pakeistas kitu analogišku garažu, negaunant jokios papildomos finansinės naudos; pelno (pajamų) mokestis turėtų būti skaičiuojamas nuo realiai gautos ekonominės naudos, o ne nuo deklaratyviai nurodytos vertės, kai piniginės pajamos nebuvo gautos.

Remdamasi Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – ir GPMĮ) 2 straipsnio 15 dalimi, 3 straipsniu, 5 straipsniu, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Mainų sutartimi buvo apsieista turtu, kurių vertė tapati, daro išvadą, kad nėra pagrindo Mainų sutartimi atlikto veiksmo traktuoti pareiškėjos gautomis pajamomis.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) išaiškinimų pagrindu pažymi, jog mokesčių administratoriaus sprendimams yra taikytini viešojo administravimo principai, įtvirtinti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 3 straipsnyje, įskaitant ir objektyvumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjekto sprendimai ir kiti oficialūs mokesčių administratoriaus veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs, t. y. viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti tikrąsias faktines aplinkybes, kurios nustatomos išaiškinus visas aplinkybes, turinčias reikšmės ginčui teisingai išspręsti ir kritiškai, nešališkai vertinant visus reikšmingus bylai įrodymus. Viešojo administravimo subjektas, vertindamas tyrimo metu surinktus įrodymus, turi patikrinti kiekvieno jų tikrumą, realumą, pakankamumą ir tarpusavio ryšį. Mokesčių administratorius, apskaičiuodamas mokesčių mokėtojų mokėtiną mokestį, neturi remtis prielaidomis ir spėjimais. Pareiškėjos teigimu, kadangi Klaipėdos AVMI, priimdama skundžiamą Raštą, neįvertino visų aplinkybių, turinčių esminės reikšmės pareiškėjos apmokestinimui, akivaizdu, kad priimtas Raštas negali būti traktuojamas kaip pakankamai motyvuotas ir tinkamai pagrįstas objektyviais duomenimis.

Atsakovė Klaipėdos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija atsiliepimu nesutinka su pareiškėjos patikslintu skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, kad Klaipėdos AVMI Raštu X. Y. atstovei advokato padėjėjai Kristinai Kvietkutei atsakė į jos 2026 m. balandžio 20 d. prašymą dėl pajamų mokesčio deklaracijos už 2025 m. peržiūrėjimo (toliau – ir Prašymas), t. y. įvertinusi Prašyme nurodytas faktines aplinkybes ir teisinius argumentus informavo, kad mokesčių mokėtojos X. Y. pateikta Deklaracija už 2025 m. mokestinį laikotarpį yra teisinga bei nurodė šio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą bei motyvus.

Nurodo, jog skunde išdėstytos Garažo Nr. 1 įsigijimo ir jo perleidimo, įsigyjant Garažą Nr. 2, aplinkybės atitinka mokesčių administratoriaus tvarkomų informacinių sistemų ir Rašte nurodytus duomenimis.

Vertina kritiškai skundo argumentus, jog priimdama skundžiamą Raštą Klaipėdos AVMI neįvertino visų aplinkybių, turinčių esminės reikšmės pareiškėjos apmokestinimui, ir paaiškina, kad Rašte yra pateiktos visos pareiškėjos apmokestinimui reikšmingos aplinkybės.

Dėl skundo argumento, kad, neva, VMI atstovė pareiškėją informavo, jog pasirašius Mainų sutartį, pagal kurią vienas tos pačios vertės daiktas keičiamas kitu tos pačios vertės daiktu, nebus jokio mokesčio – neatitinka skundžiamame Rašte nurodytų faktinių aplinkybių. Rašte yra nurodyta, kad patikrinus VMI skambučių centro duomenis buvo nustatyta, jog 2025 m. balandžio 24 d. pokalbio su pareiškėja metu, buvo pateikta deklaracija už 2024 m. bei atšauktas registruotas vizitas Klaipėdos miesto padalinyje ir, kad šio pokalbio metu pareiškėja neklausė apie mainų sandorio apmokestinimą ar keičiamų daiktų vertes.

Nurodo, jog teisiškai nepagrįstais laikytini skundo argumentai, kad piniginiai atsiskaitymai tarp šalių nevyko, kad nurodyta turto vertė sutartyje yra „formali (rinkos) vertė, naudojama sandorio įforminimui“ ir pan. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 6.432 straipsnio 1 ir 2 dalimis, GPMĮ 5 straipsnio 1 dalimi, 2 straipsnio 15 punktu, 16 straipsnio 1 dalies

4 punktu, 16 straipsnio 4 dalimi, 19 straipsnio 1 dalimi, nurodo, jog mokesčių administratorius laikosi pozicijos, kad pagal Mainų sutartį gyventojų gautas daiktas pagal GPMĮ yra laikomas už perleistą nuosavybės (išmainytą) daiktą gautomis pajamomis nepinigine forma (natūra); už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybės turtą gyventojų gautas turtas (pajamos natūra) pagal GPMĮ įvertinamas tikrąja rinkos verte; vadinasi, kai už perleistą daiktą pajamos gaunamos natūra (kitu daiktu), Mainų sutartimi perleisto daikto perleidimo pajamomis laikytina įsigijamo daikto tikroji rinkos kaina. Įvertinus turimus duomenis ir nurodytą teisinį reglamentavimą, Klaipėdos AVMI laikosi pozicijos, jog skundžiamas Raštas yra pagrįstas ir teisėtas, nes priimtas remiantis mokesčių administratoriaus informacinėse sistemose esančia informacija ir vadovaujantis imperatyviomis teisės aktų nuostatomis

Pareiškėjai ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai. Pareiškėja patikslintame skunde išreiškė pageidavimą bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka. Atsakovė bylos nagrinėjimui rašytinio proceso tvarka neprieštaravo. Administracinė byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka, šalims nedalyvaujant.

Patikslintas skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2026 m. gegužės 11 d. rašto Nr. D2-5915 „Dėl informacijos pateikimo“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, jog 2024 m. liepos 4 d. pareiškėja pirkimo–pardavimo sutarties pagrindu už *(duomenys neskelbtini)* Eur sumą įsigijo garažą, unikalų Nr. *(duomenys neskelbtini)*, esantį adresu *(duomenys neskelbtini)* (minėta, toliau – ir Garažas Nr. 1).

Mainų sutartimi, sudaryta 2025 m. gegužės 12 d., pareiškėja (sutartyje – Šalis1) perdavė kitai sutarties šaliai A. Ž. (sutartyje – Šalis2) nuosavybės teise Garažą Nr. 1, mainais į Šaliai2 asmeninės nuosavybės teise priklausančią garažą, unikalų Nr. *(duomenys neskelbtini)*, esantį adresu *(duomenys neskelbtini)* (minėta, toliau – ir Garažas Nr. 2) (Mainų sutarties 2.1 papunktis). Mainų sutarties 3.1-3.3 papunkčiuose numatyta, jog sutarties šalys mainomus daiktus kiekvieną iš jų įvertino po *(duomenys neskelbtini)* Eur suma.

Pareiškėja X. Y. atsakovei pateikė Deklaraciją už 2025 metus, kurios pagrindu pareiškėjai nustatyta mokestinė *(duomenys neskelbtini)* Eur prievolė, iš kurios *(duomenys neskelbtini)* Eur priskaičiuota už pareiškėjos gautas pajamas pagal nekilnojamojo turto – Garažo Nr. 1, perleidimą Mainų sutarties pagrindu.

Bylos medžiaga patvirtina, kad pareiškėja 2026 m. balandžio 20 d. prašymu „Dėl pajamų mokesčio deklaracijos už 2025 metus peržiūrėjimo“ (minėta, toliau – ir Prašymas) kreipėsi į Klaipėdos AVMI, prašydama: 1) įvertinti sandorio ekonominę esmę kaip turto mainus be realių piniginių pajamų gavimo; 2) perskaičiuoti X. Y. 2025 metų pajamų deklaraciją, neapmokestinant faktiškai negautų pajamų.

Klaipėdos AVMI skundžiamu 2026 m. gegužės 11 d. raštu Nr. D2-5915 „Dėl informacijos pateikimo“ (minėta, toliau – ir Raštas) pareiškėjai pateikė išaiškinimą. Raštu atsakovė nurodė, jog vadovaujantis CK 6.432 straipsniu Mainų sutarties samprata, Mainų sutarties taikomos pirkimo–pardavimo sutarties reglamentuojančios normos. Mainų sutarties atveju abi Mainų sutarties šalys laikomos ir perduodamos prekės pardavėju, ir gaunamos prekės pirkėju. Kadangi Mainų sutartimi laikoma sutartis, pagal kurią viena šalis įsipareigoja perduoti kitai šaliai nuosavybės teise vieną civilinių teisių objektą mainais už kitą turtą, tai sava esme atitinka dvi atskiras sudaromas pirkimo–pardavimo sutartis. Nurodė, kad pareiškėja (Rašte įvardijama asmeniu) 2024 m. liepos 4 d. už 2 300 Eur įsigijo Garažą Nr. 1, esantį adresu *(duomenys neskelbtini)*, Klaipėda. 2025 m. gegužės 12 d. pagal Mainų sutartį Nr. *(duomenys neskelbtini)*, pareiškėja už *(duomenys neskelbtini)* Eur išmainė (perleido) Garažą Nr. 1 į Garažą Nr. 2, esantį adresu *(duomenys neskelbtini)*, Klaipėda.

Paaikšino, kad remiantis Mainų sutarties samprata, laikoma, kad pareiškėja 2024 m. liepos 4 d. už *(duomenys neskelbtini)* Eur įsigytą Garažą Nr. 1 perleido 2025 m. gegužė 12 d. už Mainų sutartyje su kita šalimi sutartą *(duomenys neskelbtini)* Eur sumą bei įsigijo Garažą Nr. 2 už *(duomenys*

neskelbtini) Eur. Paaikšino, jog pildant Deklaraciją bei apskaičiuojant gyventojų pajamų mokestį (toliau – ir GPM) vertinamas skirtumas tarp įsigijimo ir perleidimo. Papildomai galima pridėti su turto įgijimu susijusias išlaidas, tokias kaip mokestį už turto įregistravimą / išregistravimą valstybės įmonėje (toliau – ir VĮ) „Registrų centre“ ar notaro mokesčius, informant įsigijimo ar perleidimo sandorius. Paaikšino, jog pareiškėjos atveju, GPM buvo apmokestintas skirtumas: *(duomenys neskelbtini)* Eur (perleidimas) – *(duomenys neskelbtini)* (įsigijimas) - *(duomenys neskelbtini)* Eur (notaro mokesčiai) = *(duomenys neskelbtini)* Eur * 15 proc. (gyventojų pajamų mokesčio tarifas) = *(duomenys neskelbtini)* Eur (apskaičiuotas mokėtinas gyventojų pajamų mokestis).

Dėl Prašyme nurodytos konsultacijos su VMI konsultante, nurodė, jog patikrinus VMI skambučių centro duomenis, buvo rastas ir perklaustytas 2025 m. balandžio 24 d. pareiškėjos pokalbis, kurio metu buvo pateikta Deklaracija už 2024 m. bei atšauktas registruotas vizitas Klaipėdos miesto padalinyje. Pareiškėja minėto telefoninio pokalbio metu neklausė apie Mainų sandorio apmokestinimą ar keičiamų daiktų vertes.

Nesutikdama su Raštu pateiktu išaiškinimu, pareiškėja kreipėsi į Komisiją, nurodydama iš esmės pagrindinį argumentą, jog atsakovė neįvertino Mainų sutarties esmės ir neįvertino, jog Mainų sutarties pagrindu iškeitusi Garažą Nr. 1 į Garažą Nr. 2 faktinių pajamų pareiškėja negavo ir jos ekonominė padėtis po šio sandorio sudarymo niekaip nepasikeitė.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas (minėta, toliau – ir GPMĮ, ginčui aktuali redakcija, galiojusi iki 2026 m. balandžio 30 d.), Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (minėta, toliau – ir CK), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – ir Taisyklės), ir kiti teisės aktai.

VAĮ, garantuojantis, be kita ko, teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą, numato, jog prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 straipsnio 10 dalis). VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Taisyklių 35 punkte numatyta, jog prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Taisyklių 45 punkte reglamentuota pagrindinė prašymų nagrinėjimo taisyklė, numatanti, jog į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: 45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka. 45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma.

Įvertinus, kad Prašymu pareiškėja, kreipdamasi į Klaipėdos AVMI, siekė Deklaracijos perskaiciavimo dėl suformuotos mokestinės prievolės pagrįstumo, sprendžiama, jog pareiškėja siekė, kad institucija, veikdama viešojo administravimo srityje, dėl Prašymo priimtų administracinių sprendimų.

Administracinio sprendimo turinio reikalavimus nustato ne tik sprendžiamą teisinį santykį reglamentuojantys specialieji teisės aktai (*lex specialis*), tačiau ir, be kita ko, VAĮ nuostatos, nustatančios viešojo administravimo principus bei administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis, 3 ir 10 straipsniai). Pažymėtina, jog VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, kad administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas teisiniu ir faktiniu pagrindu ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų

įgyvendinimu, visais atvejais būtų pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas, žr. pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021, 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022 ir kt.).

Byloje skundžiamu Raštu priimtas atsakovės Klaipėdos AVMI sprendimas, kuriame institucija nurodė, jog Deklaracija, įskaitant suformuotą mokestinę prievolę, yra teisinga. Pareiškėjai išaiškintas minėtos prievolės atsiradimo teisinis ir faktinis pagrindas.

Komisija, vertindama kilusio ginčo aplinkybes, atsakovės veiksmų teisėtumą nagrinėjant pareiškėjos Prašymą, toliau pasisakys dėl Rašte išdėstytos atsakovės pozicijos teisėtumo ir pagrįstumo.

Ginčui aktualaus CK XXIV skyriaus „Mainai“ nuostatos reglamentuoja mainų sutarties esminius teisinius aspektus, įskaitant tokios sutarties sudarymo tikslą ir turinį. CK 6.432 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad pagal mainų sutartį viena šalis įsipareigoja perduoti kitai šaliai nuosavybės teise vieną daiktą mainais už kitą daiktą. Mainų sutarčiai taikomos pirkimo-pardavimo sutartis reglamentuojančios normos (CK šeštosios knygos XXIII skyrius), jeigu tai neprieštarauja šio skyriaus normoms ir mainų esmei. Mainų sutarties atveju abi mainų sutarties šalys laikomos ir perduodamos prekės pardavėju, ir gaunamos prekės pirkėju. CK 6.433 straipsnyje reglamentuotas mainų objekto įkainojimo ir atlygintinumo aspektai, nurodant, kad jeigu ko kita nenumato mainų sutartis, preziumuojama, kad daiktų kaina yra vienoda ir jais keičiamasi be jokių priemonių, o daiktų perdavimo ir priėmimo išlaidas turi apmokėti ta šalis, kuri atitinkamai privalo perduoti ir priimti daiktus (1 dalis).

Ginčo teisiniu santykiui, kiek tai susiję su pareiškėjos Deklaracijoje nustatytos mokestinės prievolės pagrindu ir aiškinimu, išspręsti aktualios GPMĮ, nustatančio gyventojų pajamų apmokestinimo pajamų mokesčiu tvarką (GPMĮ 1 straipsnio 1 dalis), nuostatos. Šio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinta pagrindinė taisyklė, numatanti, kad pajamų mokestį moka pajamų gavęs ir (arba) pajamų uždirbęs gyventojas. Taigi, pajamų mokesčio objektas yra gyventojų pajamos (GPMĮ 5 straipsnio 1 dalis).

GPMĮ 2 straipsnio 14 dalyje pateikta pajamų sąvoka, pagal kurią pajamomis laikomas, be kita ko, atlygis už <...> už parduotą ar kitaip perleistą, investuotą turtą ar lėšas ir (arba) kita nauda pinigais ir (arba) natūra, išskyrus: 1) dėl įstatinio kapitalo didinimo akcininkams proporcingai jų turimų akcijų skaičiui nemokamai išduotas akcijas arba anksčiau išleistų akcijų nominalios vertės padidinimo sumą, taip pat pajaus vertės ar dalies padidinimo sumą dėl pagrindinio kapitalo didinimo pajininkams ir nariams proporcingai jų turimai pajų vertei ar daliai, taip pat mažinant vieneto įstatinį kapitalą gaunamas lėšas (jų dalį) ir (arba) turtą (jo dalį), tenkančius įstatinio kapitalo, sudaryto iš vieneto dalyvių įnašų, sumažinimo daliai; 2) nekilnojamąjį daiktą, susigrąžintą pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, bei atkurtas santaupas pagal Lietuvos Respublikos gyventojų santaupų atkūrimo įstatymą; 3) gyventojų (Europos ekonominių interesų grupės dalyvio) gautą Europos ekonominių interesų grupės pelną ar jo dalį; 4) gyventojų (gyventojui) apskaičiuotą pardavimo pridėtinės vertės mokesčio sumą už patiektas prekes ir suteiktas paslaugas; 5) sumas (išskyrus asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, kompensuojamas gyventojų išlaidas), skirtas nakvynės, maitinimo, registravimosi dalyvauti renginyje bei kelionės išlaidoms padengti, jeigu šios išlaidos susijusios su teisės aktų nustatyta tvarka organizuojama gyventojų savanoriška veikla ar darbo funkcijomis arba individualia veikla; 6) gyventojų gautą naudą, jeigu neįmanoma nustatyti konkretaus gyventojų gautos individualios naudos; 7) tarp Pelno mokesčio įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytų vieneto Pelno mokesčio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytais reorganizavimo ar perleidimo atvejais vykdomų operacijų metu susidariusį turto vertės skirtumą, kai gaunamos akcijos (dalys, pajai) vieneto dalyvių turimas šio vieneto akcijas (dalys, pajus) mainais keičiant į kito vieneto akcijas (dalys, pajus), išskyrus akcijų kainų skirtumo apmokėjimą pinigais; 8) tarp Pelno mokesčio įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytų vieneto Pelno mokesčio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytais reorganizavimo ar perleidimo atvejais vykdomų operacijų metu susidariusį turto vertės skirtumą, kai gaunamos akcijos (dalys, pajai) vieneto dalyvių turimas šio vieneto akcijas (dalys, pajus)

mainais keičiant į kito vieneto akcijas (dalis, pajus), išskyrus akcijų kainų skirtumo apmokėjimą pinigais.

GPMĮ 2 straipsnio 15 dalyje numatyta, jog pajamos natūra – neatlygintinai, mainais arba lengvatine kaina (konkrečiam gyventojui dėl tam tikrų interesų ar sandorių įtakos nustatyta mažesne negu tikroji rinkos kaina) gautas nuosavybėn arba naudoti (neįgyjant nuosavybės teisės) turtas arba gautos paslaugos, taip pat kita gauta nauda (jei naudos davėjas turėjo tikslą naudą duoti konkrečiam asmeniui), kai gauto turto, paslaugų ar kitos naudos ekvivalentas pinigine išraiška pagal šio Įstatymo nuostatas būtų priskiriamas pajamoms. Atitinkamai aptariamo įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad pajamomis, gautomis natūra, nepripažįstama: 1) gyventojų gautos iš asmens, nesusijusio su gyventoju darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, nepiniginės dovanos ir laimėjimai (prizai), jeigu jų vertė neviršija 100 eurų; 2) gyventojų nauda, gauta asmeniui, susijusiam su gyventoju darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, sumokėjus (visiškai ar iš dalies) už gyventojui suteiktas gydymo paslaugas, kai to reikalauja teisės aktai; 3) asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, gyventojui suteikti naudotis (neperdavus nuosavybėn) darbo drabužiai, avalynė, darbo įrankiai, įranga ir kitas turtas ir (ar) nauda, kai asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, apmoka su to suteikto turto naudojimu susijusias išlaidas, jeigu su šiais darbo drabužiais, avalyne, darbo įrankiais, įranga ir kitu turtu atliekamos tik darbo funkcijos; 4) gyventojų nauda, gauta kitam asmeniui tiesiogiai mokymo įstaigoms sumokėjus už gyventojų mokymą, kurį baigęs jis įgyja aukštesnįjį arba aukštąjį išsilavinimą ir (arba) kvalifikaciją; 5) kito asmens lėšomis už gyventoją į biudžetą sumokėtas pajamų mokestis, socialinio draudimo įmokos ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos. Pajamos, gautos natūra, pripažįstamos šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka <...> (GPMĮ 9 straipsnio 2 dalis), t. y. pajamų, išskyrus per investicinę sąskaitą gautas pajamas, pozityviasias pajamas bei priskiriamas Europos ekonominių interesų grupės pajamas, gavimo momentu laikomas momentas: kai pajamos bet kokia forma faktiškai gaunamos (GPMĮ 8 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija (GPMĮ 9 straipsnio 3 dalis). Tokia tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1K-162 „Dėl pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos apraše (toliau – ir Aprašas). Aprašo 2 punkte nustatyta pagrindinė taisyklė, jog gaunant turtą, paslaugas ar kitą naudą (toliau – turtas ar paslaugos), pajamos, gautos natūra, įvertinamos pagal pajamų natūra davėjo šiam turtui įsigyti arba paslaugoms apmokėti turėtas išlaidas <...>.

Taigi, nustačius pajamų natūra gavimo faktą, apskaičiuojamas tokių pajamų dydis, kurių pagrindu formuojama mokestinė prievolė asmeniui. Šiuo aspektu aktualus GPMĮ 16 straipsnio 1 dalies 4 punktas, nustatantis, kad jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, apskaičiuojant apmokestinamasias pajamas, iš pajamų šio įstatymo (t. y. 19 straipsnyje) nustatyta tvarka atimama per mokestinį laikotarpį parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn ne individualios veiklos turto, išskyrus finansinius produktus, įsigytus iš investicinės sąskaitos lėšų, ir individualios veiklos turtui priskirto nekilnojamojo pagal prigimtį daikto įsigijimo kaina ir su to turto ar daikto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusios išlaidos. Atitinkamai GPMĮ 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn ne individualios veiklos turtą, išskyrus atliekas, ir (ar) individualios veiklos turtui priskirtą (visą ar jo dalį) nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, taip pat realizavus išvestines finansines priemones, iš gautų pajamų šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali būti atimta: 1) turto įsigijimo kaina; 2) su šio turto pardavimu arba kitokiu perleidimu nuosavybėn ar išvestinės finansinės priemonės realizavimu susiję teisės aktuose nustatyti privalomi mokėjimai. Turto įsigijimo kainai priskiriamos išlaidos, patirtos įsigyjant turtą, įskaitant su šio turto įsigijimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus <...> (GPMĮ 19 straipsnio 2 dalis).

GPMĮ 27 straipsnio 1 dalis imperatyviai nurodo, kad nuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pajamų, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos (jeigu šio straipsnio 3 dalyje ar šio įstatymo

28 straipsnyje nenustatyta kitaip) privalo pats arba per savo įgaliotą asmenį pateikti mokesčio administratoriui metinę pajamų mokesčio deklaraciją už praėjusį mokestinį laikotarpį ir joje deklaruoti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas ir už jas apskaičiuotą pajamų mokestį, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

Komisija, įvertinusi faktines aplinkybes, jog Garažą Nr. 1 (*duomenys neskelbtini*) pirkimo–pardavimo sutarties pagrindu pareiškėja įsigijo už (*duomenys neskelbtini*) Eur sumą, kuri, įvertinusi (*duomenys neskelbtini*) Eur suma, Mainų sutartimi, sudaryta 2025 m. gegužės 12 d., iškeitė į tą pačią sumą įvertintą nekilnojamąjį turtą – Garažą Nr. 2, daro išvadą, kad pareiškėja tokiu būdu sudarė sąlygas gauti naudą natūra ir ją gavo. Šiuo aspektu aktualu pažymėti, jog pagal mainų sutartį gyventojų gautas daiktas pagal GPMĮ yra laikomas už perleistą nuosavybėn (išmainytą) daiktą gautomis pajamomis nepinigine forma (natūra), kurios įvertinamos tikrąja rinkos verte. Vadinas, kai už perleistą daiktą pajamos gaunamos natūra (kitu daiktu), mainų sutartimi perleisto daikto perleidimo pajamomis laikytina įsigijamo daikto tikroji rinkos kaina. GPMĮ nenustato tikrosios rinkos kainos apskaičiavimo mechanizmo, o tik nurodo, kad tai yra suma, už kurią gali būti apsikeista turtu, arba kuria, sudarius tiesioginį sandorį, gali būti įskaitytas nepriklausomų ir ketinančių pirkti arba parduoti asmenų tarpusavio įsipareigojimas. Mokesčių administratorius, vadovaudamasis Mokesčių administravimo įstatyme įtvirtintais principais, mokesčių mokėtojo deklaruojamą turto arba paslaugos rinkos kainą laiko teisinga, kol nėra nustatoma kitaip.

Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis GPMĮ išdėstyta gyventojų pajamų mokesčio taikymo, nustatymo, apskaičiavimo tvarka, nenustačius, kad pareiškėjos gautos pajamos natūra, t. y. (*duomenys neskelbtini*) Eur (perleidimo suma) – (*duomenys neskelbtini*) Eur (įsigijimo suma) – (*duomenys neskelbtini*) Eur (su perleidimu susijęs mokestis) = (*duomenys neskelbtini*) Eur, būtų priskirtos prie GPMĮ 2 straipsnio 14 dalyje bei GPMĮ 9 straipsnio 1 dalyje nustatytų išimčių, kuomet gauta nauda nelaikoma pajamomis ar pajamomis, gautomis natūra, sprendžiama, jog atsakovės Raštu pateiktas išaiškinimas ir jo pagrindu priimtas sprendimas netenkinti Prašymo dėl Deklaracijos perskaičiavimo yra teisingas, išsamus ir pagrįstas. Rašte išdėstytas Mainų sutarties turinio ir gyventojų mokesčio mokėjimo prievolės įvertinimas taikant išdėstytas CK ir GPMĮ nuostatas atitinka teisinį reglamentavimą, taip pat ir byloje nustatytas ginčo faktines aplinkybes, todėl pareiškėjai Deklaracijoje nustatyta (*duomenys neskelbtini*) Eur mokestinė prievolė už Garažą Nr. 1 perleidimą yra teisėta ir pagrįsta.

Komisija, sistemiškai vertindama ginčo santykį reglamentuojančių teisės normų turinį, pažymi, jog mokestinė prievolė pareiškėjai nebūtų kilusi tokiu atveju, jeigu pareiškėja Garažą Nr. 1 vertę būtų prilyginusi šio daikto įsigijimo kainai ir sumokėjusi Garažą Nr. 2 įsigijimo skirtumą. Tačiau šiuo atveju, siekdamą įgyti didesnės vertės daiktą – Garažą Nr. 2, savo nekilnojamąjį turtą pareiškėja Mainų sutartimi, kuriai, kaip minėta, pagal CK nuostatas taikomos pirkimo–pardavimo sutarties nuostatos, perleido už brangesnę, nei įsigijo, sumą, todėl gavo naudą natūra (ne pinigine forma). Šių išvadų pagrindu laikomas nepagrįstu pareiškėjos patikslintame skunde išdėstytas argumentas, kad Mainų sutartimi Garažą Nr. 1 iškeitus į Garažą Nr. 2 pareiškėjos ekonominė padėtis nepasikeitė. Sutinkama, kad pareiškėja pagal Mainų sutartį pajamų pinigine forma negavo, tačiau gavo didesnės vertės (Mainų sutartimi įvertintas (*duomenys neskelbtini*) Eur), nei jos faktiškai įsigytas turtas, nekilnojamąjį turtą – Garažą Nr. 2, o tai GPMĮ taikymo aspektu, vertinama kaip nauda nepinigine forma (pajamomis natūra).

Nagrinėjant šią ginčo bylą pareiškėja nepateikė Rašte nurodytą išaiškinimą paneigiančių įrodymų, taip pat nepateikė įrodymų dėl patikslintame skunde nurodyto argumento, jog prieš sudarant Mainų sutartį buvo konsultuotasi su VMI darbuotojais dėl galimos mokestinės prievolės sudarius planuojamus mainus atsiradimo. Taigi, pareiškėja neįrodė priešingos situacijos teisinio vertinimo ir nepaneigė Raštu išdėstyto sprendimo pagrįstumo.

Apibendrinant tai kas išdėstyta, sprendžiama, kad Raštu pateiktas sprendimas netenkinti Prašymo ir skundžiamame Rašte išdėstyti motyvai yra pagrįsti tiek teisės normomis, tiek taikytą teisinį reglamentavimą pagrindžiančiomis faktinėmis aplinkybėmis, kurios įvertintos objektyviai ir teisingai. Raštas atitinka VAI 10 straipsnyje nustatytus administraciniams sprendimams keliamus

reikalavimus, yra išsamus, objektyvus ir teisingas, priimtas kompetentingo subjekto. Todėl naikinti skundžiamą Raštą nėra teisinio pagrindo.

Šių išvadų pagrindu pareiškėjos patikslintas skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Klaipėdos apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai dėl Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2026 m. gegužės 11 d. rašto Nr. D2-5915 „Dėl informacijos pateikimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos nariai

Marina Adomaitė

Evaldas Ambrozaitis